

Het verhaal van Annegriet Boom-Witte

Op 12 augustus 1942 werd ik geboren als één na jongste van een groot gezin met dertien kinderen. Alleen mijn jongste broer en ik zijn nog in leven. Op de vragen die we eventueel nog zouden willen stellen, krijgen we dus geen antwoord.

Ons gezin woonde in een boerderij Molenstraat-Molenglop nr. 44. Het huis en de boerderij zijn inmiddels gesloopt.

Toen ik werd geboren, was het oorlog. Ik zag het levenslicht om 23.45 uur. Ik schijn een mollige baby te zijn geweest. Een geboortekaartje had ik niet, 't kwam in de krant. Mijn naam werd Annegriet, officieel Anna Margaretha Witte. Ik ben vernoemd naar de oudste en jongste zus van mijn vader, Anna-Greetje.

Mijn eerste herinnering gaat terug naar het jaar waarin ik tweeënehalf jaar oud was. Met het bombardement stonden we met de hele familie in een klein gangetje en ik weet nog, dat het heel angstig was. Ik stond tussen allemaal benen in! Er is toen een granaat bij ons in de schuur gevallen. Wij hadden geen last. Maar het was wel een enge tijd, dat voelde je als kind wel.

Op het eind van de oorlog kregen we een Amsterdammertje in huis. Mijn vader haalde met de platte wagen de kinderen van de boot, waarna hij ze volgens de lijst naar de gezinnen bracht. Er bleef één jongen over. Die heeft mijn vader meegenomen, hij zat onder de luizen en was ondervoed. Hij is zes weken gebleven en later altijd met ons gezin in contact gebleven.

Door de oorlog werden de mensen getroffen door difterie. Zo ook ons gezin. De meesten kregen het, maar binnen een maand tijd overleden er twee zusjes en een broer aan. De dokter durfde geen penicilline te geven, omdat hij de uitwerking niet wist. Mijn moeder zei altijd, had het maar gegeven, want nu zijn ze toch ook overleden.

Na die droevige periode kreeg mijn moeder een ontsteking aan haar ogen. Er werd van alles aan gedaan. Toen ook haar tweede oog ontstak en er niets meer aan gedaan kon worden, was ze blind en kon ze niets meer zien.

Mijn zus Corry was ongeveer zeventien jaar en zei dat mijn moeder toch uit bed moest komen om te helpen, want ze kon het niet redden. Mijn vader was loonwerker met paarden en die was de hele dag weg. Moeder is begonnen met afwassen en met een groot doorzettingsvermogen leerde ze van alles. Ze maakte schoon, dekte de tafel, zette thee, maakte het eten klaar, schilde de aardappels, maakte schoon en stond bovenop een trap zolders af te nemen.

Breien kon ze als de beste. Sokken, borstrokken, babysokjes, poppenkleertjes, geweldig. Als er een steek viel, hielp mijn zus ermee en kon ze weer door.

Wij hebben mijn moeder veel geplaagd. We hingen als ze aan de afwas was, het hele

lepelrek achteraan haar schort en als ze dan bukde, rinkel de kinkel, schrok ze zich naar. Wij lol natuurlijk. Ook bliezen wij een papieren zak op en bonden die aan haar schort vast. Ze moest altijd een paar deuren door, dus het was altijd een keer raak, je kunt raden wat er gebeurde. Maar ze werd nooit kwaad.

De kleuterschool was op twintig meter afstand van ons huis. Het werg geleid door zuster Maris Stella. Ik weet nog dat het schooltje opgeknapt moest worden. Wij gingen met ons stoeltje door de steeg bij Bakker Snik en de familie Beers naar de Jozefschool. In de nieuwe klas zat ik te wiebelen op mijn stoeltje. Ik kreeg zo'n harde tik van zuster Maris Stella, dat ik de hele middag zat te hikken van het huilen. Als kinderen in hun broek hadden geplast, moesten ze een schone broek aan uit de kast. Of hij nou paste of niet, je moest hem aan. En maar hijsen!

Ik ging graag naar school. Maar het was niet zoals nu. Wij moesten als de bel ging, in de rij en dan per klas naar binnen. Dan in je bank en daar zat je tot het speelkwartier. Dan weer met z'n tweeën terug in de bank, tot twaalf uur. Onder de middag gingen we naar huis om warm te eten en van half twee tot half vier weer naar school.

Als er handwerken was, wat we kregen van juffrouw Leydekker, moesten we met katoen breien en ik kon dat niet zo. Ze schold omdat het mij niet lukte en ik steken liet vallen. Mijn vriendin Leonie kon zo prachtig breien en ik maakte er niets van. Gelukkig is het later toch nog goed gekomen.

In het speelkwartier speelden we van alles, hak-mes-lepel-scharen, slierten, tikkertje, touwtje springen, knikkeren en ballen.

Als we thuis waren, moesten we altijd helpen. Ook boodschappen doen bij de Vivo. Dan moest je wachten tot je aan de beurt was. Alles werd nog afgewogen en in papieren zakken gedaan. Ondertussen werden er nieuwtjes verteld. Ook moest ik het flesje Boldoot van moeder laten bijvullen, uit zo'n grote fles. Met een smal buisje werd het overgegoten en kon mijn moeder weer lekker 'ruik' op haar zakdoek doen. We speelden altijd buiten en deden verstoppertje rond de Zwaanstraat – Gravenstraat – Molenstraat. Bij huis deden we

schipper mag ik overvaren, tikkertje en met 2-3-4 ballen tegen de muur. We hadden geen televisie of iets van muziek. We mochten wel naar de familie Doorsnee op de radio luisteren. Toen ik in de hogere klas zat, ging ik iedere ochtend met mijn moeder naar de kerk. Ik vond het niet leuk, maar als ik er eenmaal zat, vond ik het niet zo erg meer. Op een keer had mijn moeder net een nieuwe panty aan en ik zei: 'kom moeder, even een sprintje.' We liepen op een drafje en ja hoor, daar viel mijn moeder!!! Niet best, ze was woest omdat haar panty kapot was!

Als de school uitging, liepen we altijd eerst naar huis. Bij de achterdeur brulden we 'moeder, moeder.' Dan zei ze steevast 'jullie weten toch dat ik altijd thuis ben.' Als ik bij m'n vriendin wilde spelen, moest ik eerst mijn moeder even bij een tante brengen, om haar later weer op te halen. Maar je bent een kind. Pas toen ik haar

thuis, na lang te zijn weggeweest, niet zag, vroeg ik me af waar ze was. Oh jee, maar gauw gehaald. Ze had allang naar huis gewild.

Mijn moeders moeder kwam iedere vrijdagmiddag om de koffie. Wij keken op straat naar haar uit. Als we haar zagen, renden we naar haar toe, want oma stopte de sokken en onder in de tas deed ze altijd een zakje tum-tum en daar ging het ons om. Met oma was het altijd gezellig. Soms mocht ik haar thuisbrengen en at ik een broodje. Opa was er dan ook, maar opa was doof en mopperde altijd. Dan zei oma: 'laat hem maar, hij pruttelt toch altijd.'

De Jozefschool werd verbouwd en naar aanleiding daarvan gingen wij het nieuwe schooljaar van de vierde klas doorbrengen in een klaslokaal in de Nieuwstraat (Burgwal) naast de Huishoudschool ('t Glazen Paleis). We begonnen op mijn verjaardag, wat nog niet eerder was gebeurd, want ik was altijd in de vakantie jarig en voor of na je verjaardag mocht je niet trakteren. Ik had een nieuwe *gekochte* jurk gekregen, wat uniek was, omdat de naaister voor mij en Doortje, mijn twee jaar oudere zus, altijd jurken naaide. Als de jurk Doortje te klein werd, moest ik hem nog eens aan. Dus ik naar school, ik was zo blij! Ik rende veel te hard en ja hoor, ik viel languit en mijn zak met snoep vloog over de hele straat. Gauw alles in de zak gestopt en niets gezegd, gewoon uitgedeeld. Ik heb nooit wat gehoord. We hadden toen een fijne meester. Meester de Vries, met wie we een heel leuk jaar hadden.

In de 6de klas werd er natuurlijk over vervolgonderwijs gepraat. Mijn vriendin ging naar de ULO. Ik wilde dat ook graag, omdat ik kleuterleidster wilde worden, maar mijn moeder stuurde me naar de huishoudschool, want dat had je nodig als je eventueel ging trouwen. Het geld om door te leren ontbrak trouwens ook.

Ik heb daar veel plezier gehad, zat in een leuke klas met over 't algemeen leuke leraressen. Alleen was het jammer dat we werden gescheiden van de jongens. Die gingen naar de ULO of de landbouwschool. Je begrijpt, dat ze (de jongens) altijd rond de huishoudschool fietsten. De school duurde drie jaar, daarna ging je een baantje zoeken.

Mijn 14de verjaardag wilde ik graag vieren met mijn vriendinnen. Nou, ik heb heel lang moeten zeuren, want mijn oudste zus Corry, die thuis werkte, vond het niets. Allemaal rommel, en zo. Gelukkig mocht het van mijn moeder wel. Ze kwamen allemaal te gast, ook mijn opa en oma, zelfs kapelaan Stam 1 was er. We hebben gedanst en spelletjes gedaan en met z'n allen afgewassen en opgeruimd. In onze tijd werd er niet zo uitgebreid verjaardag gevierd. Mijn oma kwam wel altijd.

In die tijd zaten alle katholieke kinderen op de gidsen of verkenners, later kwamen de kabouters erbij. We hadden op de zolder van de Jozefschool ons gidsenhol. We hebben heel veel lol gehad, veel geleerd, gedanst, speurtochten, toneelstukjes, kerst- en paasmaaltijden gehad. Sinterklaas was altijd feest. Dan moesten degenen, die wat hadden uitgehaald, bij Sint komen!

Kapelaan Stam 1 wilde een gidsenband oprichten en ik was één van de eersten, die een trommel kreeg. Veel oefenen, veel marcheren. Mijnheer Stomp en ome Bert Zijm

gaven ons leiding. Wij kregen les van Kees Graaf (trommelen) en de bazuinen ook, maar van wie weet ik niet.

Ons eerste optreden was een succes. Later gingen we ook naar de buitendorpen en werden we bij veel feestelijkheden gevraagd. Door de bekendheid kregen we ook uitnodigingen van de overkant. De band werd steeds uitgebreid. Er kwamen diepte trommen en een grote trom. Op allebei heb ik nog gespeeld, op de grote trom 't langst. Die woog vijf kilo.

Op het hoogtepunt, toen er 80 meisjes bij de band zaten, werden we door de Duitse stad Siegburg uitgenodigd voor een feest. Wat was dat geweldig. We daalden van een berg af - aan beide kanten omringd door vuurtoortsen - en we hebben gespeeld! Geweldig, en dat met 80 meiden. De kranten stonden er vol van.

Na drie jaar huishoudschool ging ik een baantje zoeken. In de krant stond een advertentie, waarin een meisje werd gevraagd voor de winkel en huishouding. Ik wilde niet naar Dekker op de Stenenplaats toe, maar mijn moeder besliste anders. Voor mij viel het niet mee, hele dagen van half 9 tot 6 uur. Maar je gaat er aan wennen. Vier jaar heb ik het volgehouden en ik had het er prima. Kon goed met mijn baas opschieten. Als ze op vakantie gingen, moest ik in m'n eentje de winkel doen en 's avonds om half 11 het licht uitschakelen. Eén keer kwam ik in bed tot de ontdekking dat ik vergeten was het uit te doen. Alsnog eruit om het uit te knippen.

Omdat mijn nicht, die bij Moerbeek werkte, ging trouwen – dan mocht je vroeger niet meer werken - kwam daar een baan vrij. Ik ging vragen of ik daar niet kon werken en werd aangenomen. Ik liet de b.h.'s, corsetten, hoeden en petten van Dekker achter me en vond dit veel leuker. Ik heb er een mooie tijd gehad, hard gewerkt en veel lol met de andere meiden gehad.

Na vele vriendjes kreeg ik verkering met Wim Boom, met wie ik in 1964 getrouwd ben. Ik heb nog één jaar gewerkt, tot ik in verwachting raakte. Met een dikke buik mocht je niet meer in de winkel. We kregen een dochter, Angelique, en later nog twee dochters, Petra en Rositha. Ons zoontje Jan-Willem hebben we moeten missen, toen hij nog geen 1 jaar was. Een moeilijke periode.

Wim was visser en had een kotter, waar zes mannen op werkten. Hij was de hele week op zee. Heel erg wennen in het begin, maar vanaf dag één vond ik ons huis echt mijn plekje.

Samen hebben we met hard werken een mooi bedrijf opgebouwd, in een fijn gezin. We hopen eind 2014 ons 50-jarig huwelijk te vieren.

Annegriet Boom-Witte, Oudeschild